

Johnston R. J., Geography and Geographers (Anglo-American Human Geography since 1945). Edward Arnold Ltd., London 1981, str. 232.

Avtor te zanimive knjige je profesor geografije na University of Sheffield v Veliki Britaniji. Pred nami je že druga in dopolnjena izdaja prve, ki je izšla leta 1979. Johnston obravnava razvoj in smeri v angleški ter ameriški družbeni geografiji po letu 1945, kar utemeljuje s tem, da so bile in so še vedno povezave med geografi obeh dežel izredno močne. Na univerzah v ZDA, centrih znanstvenoraziskovalnega dela, podobno kot v preteklosti še danes deluje vrsta geografov priseljenih iz Velike Britanije, ki so svojo osnovno izobrazbo pridobili v rodni deželi in se kasneje izpopolnjevali na univerzah v ZDA, kjer so opravili magisterij (M. A.) in doktorat (Ph. D.). V ta krog sodijo še geografi iz Avstralije, Nove Zelandije in od Skandinavcev v glavnem švedski geografi. Slovenci s temi geografskimi kroga še vedno nimamo tesnejših stikov. Geografija pri nas se je in se še vedno v veliki meri naslanja na izročila nemške ter deloma francoske šole. Podobno kot pri nas je v Veliki Britaniji in ZDA za do in postdiplomske študente v programu študija poseben predmet o razvoju, smereh in konceptu geografije. Johnstonova knjiga, ki je eno najboljših del o sodobnih problemih družbene geografije v anglofonskem svetu, ki so pri nas manj znani, se na vrsti univerz uporablja kot osnovni učni pripomoček, zlasti v ZDA, kjer je družbena geografija v ospredju.

V prvem poglavju govori Johnston o naravi geografije kot posebni akademski disciplini, kjer na zanimiv način osvetljuje razmere v angloameriški geografiji v organizacijskem in konceptualnem smislu. Sledi poglavje, v katerem pojasnjuje temelje in položaj družbene geografije v današnjem času, njen razvoj in v posebnem podpoglavju analizira determinizem in posibilizem v geografiji ter regije in regionalizem. V tretjem poglavju osvetljuje razvoj sistematičnih študij v geografiji in uvajanje novih znanstvenih metod v geografijo. Celo četrto poglavje je posvetil problemom iskanja bistva oziroma predmeta proučevanja v geografiji. Sledi posebno poglavje o tako imenovanih »Behavioural geography« (geografiji obnašanja v geografskem okolju) in alternativah pozitivizmu v geografiji, to je o onih smereh in prizadevanjih v geografiji, ki so pri nas razmeroma redke ali se jih naše geografske študije le izjemoma dotikajo oziroma zahajajo v te probleme. Naslednje poglavje je posvečeno liberalizmu in radikalizmu v geografiji, ki mu sledi zadnje poglavje, v katerem poizkuša Johnston kritično pretehtati in ovrednotiti različne smeri v družbeni geografiji ter se sprašuje, kakšna je njena prihodnost. Zanimiva in ne samo značilna za razmere pri nas, temveč tudi za geografijo po svetu je ena od zaključnih Johnstonovih misli, ki je očitno pod vplivom Kuhn-ove filozofije (Kuhn, T. S. 1970: *The Structure of Scientific Revolutions*. Chicago, University of Chicago, Press.), ko pravi: »V vedi o kompleksnosti človeštva, ki so jo organizirali kompleksni ljudje, je morda obstoj take anarhične situacije (ali najmanj težnje, da k temu nagiba) vse, kar lahko pričakujemo.« To je nedvomno zelo pesimistična misel, ki odseva dejansko stanje velike razdrobljenosti na vrsto najrazličnejših geografij. Se lahko s tem zadovoljimo, ali smo se geografi s tem dejstvom sprijaznili? Mislím, da se nikakor ne moremo pomiriti ali celo strinjati s tako situacijo. Prizadevati si moramo oblikovati, graditi, ustvarjati lasten in obenem skupen koncept geografije, v kateri delamo in ji, če sebe imenujemo geografje, tudi pripadamo.

Milan Orožen Adamič